

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en het decreet van 7 juli 2017 het decreet van 7 juni 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Samenvatting

Met dit decreet wordt uitvoering gegeven aan de resolutie van 14 juli 2021 'over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket' en worden de oprichtingsdecreten van het agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid aangepast. Voor het agentschap Opgroeien regie wordt een structurele gegevensdeling met de lokale besturen verankerd, zodat lokale besturen bij het agentschap Opgroeien regie terecht kunnen om gegevens te ontvangen om lokale tegemoetkomingen te kunnen toekennen. Aan het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid wordt een bijkomende missie en opdracht toevertrouwd die erin bestaat lokale besturen te ondersteunen om voor hen een automatische uitbetaling van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid te organiseren. Het VUTG kan hiervoor haar betaalmotor en haar diensten via een samenwerkingsovereenkomst aan lokale overheden ter beschikking stellen. Daarnaast worden de persoonsgegevens die het agentschap in de uitvoering van haar opdrachten registreert, gepreciseerd.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn oefenen een beleid uit naar de gezinnen die op hun grondgebied wonen, in het kader van hun algemene bevoegdheden bepaald bij artikel 41 G.W., de artikelen 1 en 57 organieke wet van 8 juli 1976 betreffende het OCMW en het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid of elke andere bevoegdheid die het bij of krachtens een wet of decreet is

toegekend. Ze richten Huizen van het Kind op, verlenen steun aan kinderen en gezinnen in kansarmoede, stimuleren vrijetijdsparticipatie van kansengroepen, ... In het kader van deze bevoegdheden kunnen gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn aan kinderen en gezinnen toelagen toekennen voor de kosten van opvoeding van kinderen, schoolkosten, ...

Gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn zetten bovendien sterk in op de take up van sociale rechten van hun inwoners. De automatisch rechtentoekenning - ook van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid - is een belangrijk instrument in de bestrijding van onderbescherming, tegen kansarmoede en het versterken van empowerment van kinderen en gezinnen in kansarmoede. Lokale besturen hebben echter niet altijd de middelen om een automatische rechtentoekenning te organiseren.

Het agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG) kunnen de lokale besturen hierin ondersteunen.

In het kader van de coronacrisis werd er vanuit het agentschap Opgroeien regie reeds eenmalig een samenwerking opgezet op basis waarvan lokale besturen gegevens konden opvragen van de kinderen in hun gemeente/stad die recht hadden op een sociale toeslag. Op basis van deze gegevens van het Groeipakket bezorgd via het agentschap Opgroeien regie kon het lokale bestuur automatisch een financiële ondersteuning bieden aan kwetsbare huishoudens. Vanuit het VUTG werd daarnaast ingezet op een aanvullende dienstverlening, gericht op gezinnen. Deze dienstverlening bestaat uit briefwisseling naar gezinnen op vraag op de lokale besturen.

Tijdens de evaluatie na anderhalf jaar Groeipakket werd vastgesteld dat deze vorm van gegevensdeling en dienstverlening een grote meerwaarde betekende voor de lokale besturen. Bijgevolg werd in de evaluatie een beleidsaanbeveling geformuleerd dat beide agentschappen hun oprichtingsdecreten complementair en onderling afgestemd, aan moeten passen om een structurele gegevensdeling en dienstverlening met de lokale besturen mogelijk te maken. Op 14 juli 2021 werd de resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket aangenomen door de plenaire vergadering. In deze resolutie vraagt het Vlaams parlement positief gevolg te geven aan deze beleidsaanbeveling.

Met dit decreet wil het agentschap Opgroeien regie de gegevensdeling naar de lokale besturen toe structureel verankeren en wil het VUTG zijn dienstverlening verankeren en verder uitwerken door de ontwikkelde betaalmotor en diensten, zoals onderzoek naar het recht op toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid en correspondentie versturen, van het VUTG ter beschikking te stellen van gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze verankeringen dragen bij tot de ondersteuning en organisatie van de automatische rechtentoekenning van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid. Op deze manier wordt de taakverdeling duidelijk opgedeeld tussen de twee agentschappen. Bovendien blijkt deze taakverdeling ook uit de toevoeging aan de missie van het VUTG waarin zij een ondersteunende rol opnemen ten aanzien van het Vlaamse gezinsbeleid, waarvan de regierol o.a. bij het agentschap Opgroeien regie en de lokale besturen ligt. Zoals in de memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt voorgeschreven, moet bevoegdheidsoverlapping tussen agentschappen worden vermeden.

B. Impactanalyse

Impact op kinderen en jongeren (JoKER)

Met dit decreet wil het agentschap Opgroeien regie de gegevensdeling naar de lokale besturen toe structureel verankeren en wil het VUTG zijn dienstverlening verankeren en verder uitwerken door de ontwikkelde betaalmotor en diensten, zoals onderzoek naar het recht op toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid en correspondentie versturen, van het VUTG ter beschikking te stellen van gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze verankeringen dragen bij tot de ondersteuning en organisatie van de automatische rechtentoekenning van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid, wat kinderen en gezinnen ten goede komt.

Lokale overheden beschikken vaak niet over de mogelijkheden om gezinnen op een exhaustieve wijze hun rechten toe te kennen. Bij ongewijzigd beleid blijft deze situatie verder bestaan, wat niet wenselijk is.

Met dit ontwerp van decreet maken we het voor gemeenten mogelijk om de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid beter te kunnen toekennen:

- Opgroeien regie zal lokale besturen faciliteren om tegemoetkomingen uit te betalen aan gezinnen met kinderen, waarbij de privacyregels gewaarborgd worden door het afsluiten van overeenkomsten met betreffende lokale besturen.
- Het VUTG verwerkt momenteel reeds gegevens in het kader van de toelagen die het nu reeds uitkeert. De huidige bepaling inzake gegevensverwerking in het decreet van 7 juli 2017 bleek onvolkomen op het niveau van het Agentschap en wordt nu in overeenstemming gebracht met artikel 7 van het Groeipakketdecreet van 2018. De gegevens die nu reeds verwerkt worden, kunnen ingezet worden voor de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid. Hierbij worden ook overeenkomsten afgesloten met lokale besturen die vragende partij zijn.

Beide wijzigingen zorgen ervoor dat lokale overheden de rechten van kinderen beter kunnen vrijwaren, doordat ze gerichtere tegemoetkomingen aan gezinnen met kinderen kunnen (laten) uitbetalen.

Tot slot kunnen we meegeven dat er ook nog advies wordt gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie m.b.t. wijziging van deze oprichtingsdecreten.

C. Totstandkomingsprocedure

Het ontwerp werd aangepast aan het legistiek en taaladvies van 21 februari 2022 met kenmerk 2022/46.

Het JoKER-advies werd bekomen op 11 februari 2022.

Het advies van de Vlaamse Raad WVG werd bekomen op 19 april 2022.

Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie met kenmerk 2022/031 werd bekomen op van 19 april 2022.

Het advies 71.656/1 van de Raad van State werd bekomen op 29 juni 2022.

II. Adviezen

A. Advies Vlaamse Raad WVG

In zijn advies van 19 april 2022 heeft de Vlaamse Raad WVG het decreet onderzocht en enkele bedenkingen en aandachtspunten geformuleerd.

De raad onderschrijft de doelstellingen van dit decreet ten volle en vraagt de Vlaamse Regering om het potentieel van dit decreet te maximaliseren door actief de mogelijkheden te promoten zodat alle lokale besturen bekend en vertrouwd geraken met de geboden instrumenten. De raad roept daarbij op tot laagdrempeligheid.

De raad is tevreden dat de gegevensdeling naar de lokale besturen vanuit het agentschap Opgroeien regie ruimer wordt dan enkel de gegevens van de sociale toeslag. De raad benadrukt het belang dat de gegevensdeling doelgebonden en proportioneel is. Voor elke gegevensdeling zal er een protocol worden afgesloten tussen het agentschap Opgroeien regie en het betreffende lokaal bestuur. Hierbij zullen steeds de doelgebondenheid en proportionaliteit worden bewaakt.

We kunnen de raad geruststellen dat er wel degelijk vraag is naar de gestelde vormen van aanvullende dienstverlening. Daarbij zal er uiteraard steeds een meerwaarde gecreëerd kunnen worden vanuit de beschikbaarheid van gegevens binnen het Groeipakket.

Het blijft uiteraard de keuze van de lokale overheid om gebruik te maken van de extra instrumenten, zoals de betaalmotor, die dit decreet creëert. De beleidskeuze ligt volledig in handen van het lokale bestuur, waarbij er geen inbreuk zal zijn op de primaire doelstelling en mandaten van de betrokken partijen.

De dienstverlening die ingesteld wordt door het VUTG zal in deze dan ook geenszins afbreuk doen aan de doelstellingen van het lokale gezinsbeleid.

De raad stelt dat de automatische gegevensdeling tussen de agentschappen en de lokale besturen ruimer moet ingevuld worden dan enkel financiële toelagen. Het agentschap Opgroeien regie kan sowieso op basis van artikel 2 van dit ontwerp persoonsgegevens uitwisselen met het lokaal bestuur die de take up in initiatieven en rechten van in het lokale gezinsbeleid kunnen verbeteren.

Ook het VUTG kan op basis van artikel 5 van dit ontwerp (artikel 5, eerste lid, 12°, oprichtingsdecreet) initiatieven en rechtenonderzoek in het kader van het lokaal gezinsbeleid ondersteunen. We kunnen de raad echter volgen in haar vraag naar transparantie en verduidelijken toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid als toelagen en voordelen toegekend door de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Dit laat toe om de gegevens beschikbaar in de betaalmotor van het VUTG in te zetten waar gemeenten en OCMW's een voordeel willen toekennen, dat niet letterlijk een financiële toelage is, maar bijvoorbeeld een korting. Dit natuurlijk steeds met respect voor de rol die Opgroeien regie op dit vlak speelt: waar loutere gegevensuitwisseling op

basis van de gegevens beschikbaar bij Opgroeien regie een voldoende oplossing biedt, dienen de gegevens beschikbaar in de betaalmotor niet te worden ingezet.

Dit expliciteren maakt ook mogelijk om op dat vlak steeds een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten. We begrijpen dat de Raad het moeilijk vindt om zich een beeld te vormen van de specificaties. Gezien de diversiteit aan verschijningsvormen van het lokale gezinsbeleid, is er zeer bewust voor gekozen om geen centrale specificaties te bepalen.

Er is daarentegen ook zeer bewust gekozen om telkenmale een samenwerkingsovereenkomst op te leggen, waarin partijen de nodige wederzijdse verplichtingen in zullen opnemen en de nodige transparantie zullen bieden. Deze verplichtingen zullen zich natuurlijk ook richten op gegevensverwerking (cf. de verwerkingsovereenkomst waarvan sprake in artikel 7) en de kosten die er mee gepaard gaan.

En hoewel er niet op centraal niveau verduidelijking wordt geboden aan de concrete invulling van het begrip roerende en/of onroerende goederen, gezien de vele verschillende lokale contexten, zal dit steeds geëxpliciteerd worden in de samenwerkingsovereenkomsten, wat de nodige transparantie zal bieden.

De samenwerkingsovereenkomsten kunnen ook bepalingen omvatten met betrekking tot conciliatie en geschillen, maar in fine blijven er steeds mogelijkheden van gemeenrecht ter beschikking, maar daarvan gaan we a priori niet uit.

We kunnen ook verduidelijken dat de uitbetalingsactoren geen rol zullen spelen in deze. Enkel het VUTG zal deze opdracht op zich nemen. De uitbetalingsactoren vormen dus ook geen onderdeel van de samenwerkingsovereenkomsten. Op deze manier verzekeren we mede dat de correcte uitbetaling van het Groeipakket op geen enkele wijze in gevaar zal komen, wat we hierbij ook expliciet willen garanderen.

B. Vlaamse Toezichtcommissie

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft zijn advies nr. 2022/031 verleend op 19 april 2022.

De Vlaamse Toezichtcommissie merkt op dat het ontwerp van decreet en de memorie niet expliciet vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden (**randnummer 17**). In artikel 2 van het voorliggend ontwerp wordt uitdrukkelijk bepaald dat de persoonsgegevens worden verwerkt conform artikel 6, lid 1, e), zijnde de rechtvaardigingsgrond *'de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen'*. Een gelijkaardige bepaling werd toegevoegd in artikel 7 van voorliggend ontwerp.

Met betrekking tot de opmerking van de VTC onder **randnummer 22** dient er te worden op gewezen dat deze opmerking het gevolg is van een verkeerde lezing van het ontwerp van decreet. Er wordt met dit ontwerp van decreet geen gegevens met betrekking tot de gezondheid van betrokkenen verwerkt. Er wordt enkel een administratieve inschaling verwerkt door het VUTG, maar er worden geen gezondheidsgegevens verwerkt. De opmerkingen die zich hierop stoelen komen dan ook te vervallen.

Met betrekking tot de opmerking van de VTC onder **randnummer 30** dient er te worden op gewezen dat deze opmerking het gevolg is van een verkeerde lezing van het ontwerp van decreet. De VTC wijst er op dat het afsluiten van een protocol, zoals toegelicht in de memorie van toelichting bij artikel 2 van het voorliggend ontwerp en de aanduiding als verwerkingsverantwoordelijken van het agentschap Opgroeien regie (VTC verwijst ook hier verkeerdelijk naar het VUTG), de lokale besturen en de VGC, niet te rijmen is met het afsluiten van een verwerkersovereenkomst, zoals voorzien in artikel 7 van het voorliggend ontwerp. Beide artikelen voorzien echter in een verschillende soort van gegevensverwerking, daar waar artikel 2 van het voorliggend ontwerp voorziet in een gegevensdeling vanuit het agentschap Opgroeien regie, heeft artikel 7 van het voorliggend ontwerp betrekking op de gegevensverwerking vanuit het VUTG. De tekst van het ontwerp dient dan ook niet te worden aangepast.

Naar aanleiding van de aanbeveling van de VTC onder **randnummer 31** wordt in artikel 2 van het ontwerp van decreet de terminologie van de AVG, zijnde de term "verwerkingsverantwoordelijken" uitdrukkelijk opgenomen in de plaats van te spreken van "verantwoordelijk zijn voor de verwerking van de persoonsgegevens".

In navolging van de opmerkingen in de **randnummers 32 t.e.m. 34** zal bij de uitrol van dit decreet een gegevens-effectenbeoordeling worden uitgevoerd.

In navolging van de opmerking onder **randnummer 41** worden de categorieën van persoonsgegevens als volgt verduidelijkt: de 'persoonlijke kenmerken' omvatten de gegevens beschikbaar in het rijksregister zoals afstammingsbanden, de 'financiële bijzonderheden' betreffen gegevensinkomsten (aanslagbiljet, leefloon, ...) en de 'gegevens over gerechtelijke maatregelen' betreffen vonnissen (ouderschap, begunstigen, (pleeg)plaatsing, ...).

In **randnummers 45 en 46** merkt de VTC op dat de bewaartermijnen niet worden vastgelegd. Voor het bewaren en beheren van bestuursdocumenten zijn reeds specifieke bepalingen vastgelegd in de artikelen III.80 tot en met III.89 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Deze bepalingen schrijven voor dat de regels voor het beheer en de bewaring voor elke specifieke categorie van bestuursdocumenten worden vastgelegd in "beheersregels". Daarnaast wordt voor elke categorie van bestuursdocumenten een "selectieregel" (art. III.87 van Bestuursdecreet van 7 december 2018) opgemaakt. Deze selectieregel omvat o.a. een gemotiveerde bewaartermijn voor de desbetreffende bestuursdocumenten. Bij het vastleggen van deze bewaartermijnen wordt natuurlijk rekening gehouden met de AVG.

Zowel de beheers- als de selectieregels worden gepubliceerd in het centraal register (art. III. 82 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018). Ingevolge artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 mei 2019 tot regeling van het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten heeft de Vlaamse Regering die taak aan het agentschap Facilitair Bedrijf toegewezen.

Persoonsgegevens die verzameld of doorgegeven worden zijn steeds onderdeel van bestuursdocumenten. De bewaartermijnen van de persoonsgegevens vloeien dus steeds voort uit de bewaartermijn van de bestuursdocumenten waarin ze opgenomen zijn. Het lijkt bijgevolg niet opportuun om, in afwijking van deze generieke regeling, de bewaartermijnen voor de persoonsgegevens, vermeld in artikel 2 en artikel 7 van het ontwerp van decreet decretaal te verankeren.

De bewaartermijn werd voor het VUTG in artikel 7 van het ontwerp in lijn gebracht met de verjaringstermijn die reeds van toepassing is in het Groeipakketdecreet van 2018.

In opvolging van de opmerking onder **randnummer 50** kunnen we aangeven dat de samenwerkingsovereenkomsten standaard een clausule zullen bevatten met betrekking tot de transparantie naar de burger, waardoor steeds de verhouding tussen het VUTG en de lokale overheid zal geëxpliciteerd worden aan de burger.

Aangezien de VTC verkeerdelijk opvat dat de verwerking door het VUTG enkel begunstigden omvat wordt verduidelijkt dat het kinderen, begunstigden en de leden van hun gezin kan betreffen.

C. Raad van State

De Raad van State heeft zijn advies 71.656/1 verleend op 29 juni 2022.

Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG', gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

(randnummer 3)

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de

toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

De Raad van State merkt op dat in artikel 2 van het voorontwerp niet wordt bepaald gedurende welke periode het agentschap Opgroeien regie, het lokaal bestuur of de VGC de uitgewisselde gegevens zullen bewaren, terwijl dit een essentieel element uitmaakt om de voorspelbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens te waarborgen.

(randnummer 4)

Voor het agentschap Opgroeien regie is het Besluit Gegevensverwerking Toelagen Gezinsbeleid van 19 juli 2019 van toepassing en blijft de bewaartermijn behouden die wordt bepaald in artikel 4, §5, van voormeld besluit. Deze termijn dient bijgevolg niet te worden hernomen in dit decreet.

Voor de lokale besturen en de VGC wordt er ingevolge het advies van de Raad van State een nieuw lid toegevoegd aan het ontworpen artikel 10/2 (artikel 2 van het ontwerp).

Deze bepaling bevat evenwel geen vaste bewaartermijnen om de hierna volgende reden.

Conform artikel 5 e) van de AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk. Voor wat betreft bestuursdocumenten van de Vlaamse overheid, wordt in het algemeen aan deze verplichting uitvoering gegeven door afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Artikel III.81 van het Bestuursdecreet bepaalt daarbij dat voor elke categorie van bestuursdocumenten beheersregels worden opgesteld die onder meer een bewaartermijn en een definitieve bestemming (vernietiging ofwel een permanente bewaring) bevatten. Deze selectieregels worden gepubliceerd in het serieregister dat online beschikbaar is.

Het is precies naar deze beheersregels dat in het nieuwe lid van het ontworpen artikel 10/2 verwezen wordt. De VTC stelde al in punt 46 van haar advies van 19 april 2022: *"In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens te voorzien,*

of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen." Het criterium wordt opgenomen in het artikel, namelijk de specificiteit van de dossiers.

De bewaartermijn voor de te verwerken persoonsgegevens zal dus vastgelegd worden in de selectieregels. Het principe daarbij is dat de persoonsgegevens bewaard worden met inachtneming van alle maatregelen die de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens waarborgen en dat ze niet langer bewaard worden dan noodzakelijk. Het is niet aangewezen om af te wijken van deze generieke regeling inzake bewaring van bestuursdocumenten zoals bepaald in het Bestuursdecreet.

Met betrekking tot het zevende lid van het ontworpen artikel 10/2, van het decreet van 30 april 2004 (artikel 2 van het voorontwerp) acht de Raad van State de draagwijdte van de 'vermelding [van de verwerking] op [de] website' niet duidelijk. (**randnummer 5**)

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt in het zevende lid van het ontworpen artikel 10/2 (artikel 2 van het ontwerp) uitdrukkelijk verwezen naar de verplichtingen van artikel 12 van de AVG. Via de website zal er voldoende transparantie geboden worden m.b.t. de betreffende gegevensverwerking. Het protocol dat conform het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer' wordt afgesloten tussen de partijen zal ook de nodige afspraken maken wat betreft de transparantie. Conform artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronisch bestuurlijke gegevensverkeer' zal het voormelde protocol ook moeten worden bekendgemaakt op de website van de betrokken partijen.

Met betrekking tot artikel 7 van het ontwerp van decreet vraagt de Raad van State om te duiden welke personen toegang zullen hebben tot de persoonsgegevens die worden verwerkt (**randnummer 7**) en hoe de in het ontwerp vernoemde verwerkersovereenkomst zich verhoudt tot de term protocol die vernoemd wordt in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer' (**randnummer 8**).

Lokale besturen zijn divers georganiseerd. We kunnen dan ook in het decreet niet anticiperen op de verschillende diensten of categorieën van personen die binnen een lokaal bestuur betrokken kunnen zijn bij deze mogelijke gegevensverwerking. Dit is afhankelijk van de organisatie en delegaties binnen het lokaal bestuur.

We maken wel expliciet duidelijk in het ontwerp van decreet dat elke verwerkingsovereenkomst zal bepalen welke personen betrokken zijn bij de gegevensverwerking, de nodige aanpassing hiertoe werd voorzien. De termen verwerkingsovereenkomst en protocol zijn dezelfde, we zullen dit ook zo opnemen in de memorie van toelichting.

De juridisch – technische aanpassing (aanpassing in verwijzing naar reeds eerder vernoemde verordening) die de Raad van State meegaf met betrekking tot artikel 7 van het ontwerp van decreet (**randnummer 9**) werd aangepast in het ontwerp van decreet.

III. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandig agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie

Artikel 2.

Het nieuwe artikel 10/2 voorziet dat het agentschap Opgroeien regie persoonsgegevens kan delen met lokale besturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) om de gemeente, het openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) of de VGC te ondersteunen bij de uitvoering van zijn bevoegdheid die het bij of krachtens een wet of decreet is toegekend om een beleid uit te oefenen naar de gezinnen die op hun grondgebied wonen.

Om de lokale besturen en de VGC hierin te ondersteunen kan het agentschap Opgroeien regie persoonsgegevens van rechtgevende kinderen, vermeld in artikel 3, §1, 34°, van het Groeipakketdecreet van 2018, rechthebbende kinderen, vermeld in artikel 3, §1, 35°, van het Groeipakketdecreet van 2018 en begunstigden, zoals bedoeld in boek 2, deel 4, titel 1, van het Groeipakketdecreet van 2018 uit het kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, ter beschikking stellen.

Het kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid werd opgericht en wordt beheerd door het agentschap Opgroeien regie, zoals vermeld in artikel 7/1, eerste lid, 5°, van het decreet van 30 april 2004. Het Vlaams kadaster Groeipakket is het centrale repertorium voor alle kinderen die een recht openen op de Vlaamse toelagen in het kader van het gezinsbeleid, waarin vermeld wordt welke uitbetalingsactor bevoegd is om de vermelde toelagen toe te kennen en uit te betalen.

Het kadaster bevat op dit moment voor alle rechtgevende kinderen het rijksregisternummer en alle toegekende toelagen in het kader van het gezinsbeleid, alsook de betalingsperiode, het rijksregisternummer van de begunstigden, zijnde de natuurlijke personen aan wie de toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden toegekend en/of uitbetaald en de bevoegde uitbetalingsactor.

Het agentschap Opgroeien regie stelt reeds 'Dashboards Groeipakket' ter beschikking van de lokale besturen op basis waarvan de gemeenten en OCMW's, op provinciaal en gemeentelijk niveau, cijfergegevens kunnen raadplegen, zowel op kindniveau als op gezinsniveau. Voor de participatietoelagen wordt dit ook voorzien voor Brussel. Hierdoor kunnen de lokale besturen zich een algemeen beeld schetsen van de verdeling van de toelagen over de kinderen uit hun bevoegdheidsgebied. Aangezien deze Dashboards

echter enkel anonieme statistische gegevens bevatten, is dit voor een gemeente of OCMW niet voldoende om op automatische wijze voordelen toe te kennen aan een specifieke doelgroep van kinderen en gezinnen.

In het kader van de coronacrisis werd er reeds eenmalig een samenwerking opgezet op basis waarvan lokale besturen gegevens konden opvragen van de kinderen in hun gemeente/stad die recht hadden op een sociale toeslag. Op basis van deze gegevens van het Groeipakket kon het lokale bestuur financiële ondersteuning bieden aan kwetsbare huishoudens. Tijdens de evaluatie na anderhalf jaar Groeipakket werd vooropgesteld dat een structurele gegevensdeling met de lokale besturen dient te worden uitgewerkt en dit ruimer dan de gegevens van sociale toeslag.

Voorliggende wijziging geeft dan ook uitvoering aan de beleidsaanbeveling geformuleerd in het kader van deze evaluatie. Deze beleidsaanbeveling voorziet dat een structurele gegevensdeling met de lokale besturen mogelijk moet worden gemaakt. In de resolutie van 14 juli 2021 'over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket' vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering positief gevolg te geven aan deze beleidsaanbeveling.

Het agentschap Opgroeien regie en het lokaal bestuur of de VGC sluiten met het oog op voormelde gegevensdeling een protocol af als vermeld in artikel 8, §1, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Dit protocol zal worden afgesloten na advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het agentschap Opgroeien regie en het betreffende lokaal bestuur of de VGC.

Het lokaal bestuur of de VGC dient de effectieve doeleinden op te nemen in een reglement goedgekeurd door het bevoegde orgaan. Hieruit dient bijgevolg te blijken dat de persoonsgegevens afkomstig uit het kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid noodzakelijk zijn om een lokaal voordeel toe te kennen aan de gezinnen van de betreffende gemeente/stad.

Ingevolge het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens werd in artikel 2 van het ontwerp van decreet de terminologie van de AVG, zijnde de term 'verwerkingsverantwoordelijken' uitdrukkelijk opgenomen.

Ingevolge het advies 71.656/1 van Raad van State wordt met het oog op de transparantie in het zevende lid van het ontworpen artikel 10/2 uitdrukkelijk verwezen naar de verplichtingen van artikel 12 van de AVG. Het agentschap Opgroeien regie, het lokaal bestuur en de VGC dienen minstens de nodige transparantie te bieden via hun website.

Ingevolge het advies 71.656/1 van Raad van State wordt er een nieuw achtste lid toegevoegd aan het ontworpen artikel 10/2 (artikel 2 van het ontwerp). Deze bepaling verduidelijkt voor de lokale besturen en de VGC dat, conform de algemene verordening gegevensbescherming, persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan strikt noodzakelijk. Voor wat betreft de bestuursdocumenten van de Vlaamse overheid wordt in het algemeen aan die voorwaarde uitvoering gegeven door afdeling 5. Beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Artikel III.81 van het Bestuursdecreet bepaalt daarbij dat voor elke categorie van bestuursdocumenten beheersregels worden opgesteld die onder meer een bewaartermijn

en een definitieve bestemming (vernietiging ofwel een permanente bewaring) bevatten. Het is naar die beheersregels waarnaar in dit artikel verwezen wordt. De bewaartermijnen worden bepaald op basis van de specificiteit van de dossiers in kwestie.

Voor het agentschap Opgroeien regie is het Besluit Gegevensverwerking Toelagen Gezinsbeleid van 19 juli 2019 van toepassing en blijft de bewaartermijn behouden die wordt bepaald in artikel 4, §5, van voormeld besluit. Deze termijn dient bijgevolg niet te worden hernomen in dit decreet.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 7 juli 2017 het decreet van 7 juni 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Artikel 3

Dit artikel voegt een nieuwe definitie toe om toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid te kunnen omschrijven. Deze toelagen worden toegekend krachtens een reglement van de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Het kan niet gaan om een individuele steunverlening die wordt toegekend op basis van een beslissing van het bijzonder comité voor sociale dienst.

In gevolge het advies van de Vlaamse Raad werd verduidelijkt dat ook voordelen toegekend door een gemeente of OCMW, die niet louter een financiële tegemoetkoming uitmaken, onderdeel kunnen vormen van een toelage in het kader van het lokale gezinsbeleid.

Artikel 4

Aan de missie van het VUTG wordt een bijkomende missie toegevoegd om initiatieven in het kader van het Vlaamse Gezinsbeleid operationeel te kunnen ondersteunen, daaronder wordt ook het lokale gezinsbeleid begrepen. Vervolgens wordt gespecificeerd dat het VUTG gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn bij kan staan bij het onderzoek naar het recht op en de uitbetaling van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid.

Artikel 5

Het VUTG kan haar diensten ter beschikking stellen om gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn te ondersteunen bij het toekennen van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid. In het bijzonder de betaalmotor ontwikkeld door het VUTG om de automatische rechtentoekenning te kunnen organiseren. Op maat van de vraag van de lokale overheid kan ook de dienstverlening van de andere diensten van het VUTG worden ingezet. Om tot een kwalitatieve toekenning en uitbetaling van de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid bij te dragen, kan het VUTG ook bijkomende instrumenten ontwikkelen, die bijvoorbeeld een goede ontwikkeling, opvolging en monitoring van het lokale gezinsbeleid mogelijk maken.

Het VUTG kan tevens haar medewerking verlenen aan initiatieven in het kader van het gezinsbeleid, rekening houdend met de regierol van het agentschap Opgroeien Regie zoals vermeld in artikel 5, §1,1^o, c), §2,1^o, 7/1 en 10/2 van het decreet van 30 april

2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie. Deze autonome bepaling maakt het mogelijk voor het VUTG om een instrument, dat zijn nut bewezen heeft tijdens de coronapandemie meer bepaald bij de ondersteuning van lokale besturen, structureel te verankeren. Het VUTG kan op basis hiervan verder werken aan de dienstverlening op basis waarvan informatiebrieven worden verstuurd naar gezinnen op vraag van de lokale besturen, de VGC en andere partners binnen het lokale gezinsbeleid.

Artikel 6

De modaliteiten van de samenwerking tussen het VUTG en de gemeenten of de openbare centra voor maatschappelijk worden bepaald in een samenwerkingsakkoord.

Daarnaast wordt aan het VUTG in het kader van haar taken ook de samenwerking met de VGC, partners binnen het gezinsbeleid, steden en openbare centra voor maatschappelijk welzijn mogelijk gemaakt, naast de reeds bestaande samenwerking met Opgroeien regie en de Huizen van het kind. Deze partners binnen het gezinsbeleid zijn onder meer de partners betrokken bij de preventieve gezinsondersteuning.

De samenwerking met de VGC is mogelijk omdat ook het gezinsbeleid een plaats heeft bij de VGC, als onderdeel van de persoonsgebonden bevoegdheden die zij heeft. Het VUTG kan dus ook vanuit de nieuwe taak die haar werd toebedeeld initiatieven van de VGC ondersteunen.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt welke persoonsgegevens noodzakelijk door het VUTG geregistreerd moeten worden om de verschillende toelagen in het kader van het gezinsbeleid te kunnen uitbetalen. Indien de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn betrokken worden bij de gegevensverwerking, wordt er een verwerkersovereenkomst opgesteld. Daarnaast past deze aanpassing van het decreet op dit punt ook in de verduurzaming van de ondersteuning van partners binnen het gezinsbeleid in het kader van gegevensverwerking met het oog op communicatie naar de burgers toe en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid.

In gevolge het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, werd verduidelijkt dat de gegevensverwerking kinderen, begunstigen en hun gezin betreft. Het doel van de verwerking werd toegevoegd door een verwijzing naar artikel 6, lid 1, e) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Ook de bewaringstermijn voor het VUTG werd toegevoegd aan dit artikel, in lijn met de bewaartermijn opgenomen in het Groeipakketdecreet van 2018.

Ingevolge het advies 71.656/1 van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de term "verwerkingsovereenkomst" zoals deze gehanteerd in dit artikel, inhoudelijk volledig gelijk loopt met de term "protocol" uit artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer'.

Artikel 8

Dit artikel doet het nodige om de publieke uitbetaling van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid te kunnen organiseren.

Artikel 9

Dit artikel sluit de rol van Zorginspectie op het vlak van de besteding van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid uit. Het toezicht op de besteding van de kredieten die gepaard gaan met de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid gebeurt door de betrokken lokale overheden. De bestaande kanalen van toezicht en handhaving binnen steden en gemeenten spelen in deze en zullen ook onverkort verder worden toegepast. Dit decreet grijpt daar niet op in.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt dat de klachten over de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid geen onderdeel vormen van de standaard rapporteringslijnen met betrekking tot de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Artikel 11

Dit artikel maakt mogelijk dat de inzet van de sociale inspectie- en begeleidingsdienst van het VUTG onderdeel kan uitmaken van de samenwerkingsovereenkomst met de betrokken lokale besturen.

Artikel 12

Het VUTG ontvangt van de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn de nodige financiële middelen voor de diensten en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid zoals voorzien in het samenwerkingsakkoord.

Artikel 13

Dit artikel maakt mogelijk dat gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn roerende en/of onroerende goederen ter beschikking kunnen stellen aan het VUTG zodat de taken in het kader van dienstverlening omtrent de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid uitgevoerd kunnen worden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

JAN JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS